

Instructie van de gedeputeerde van de Staten van de graeflicheyd van Zeelandt, die zullen reysen naer zyne Princelijcke Excellencie ten dienste van van den lande van Zeelant.

Ierst zullen die voerscreven gedeputeerde zyne F. G. van weghen de voerscreven Staetten zeer gedienselijcken groeten ende hem wenschen voorspoedighe gefontheyt in een lanck leven met prosperiteyt ende succes van alle zynne travailleuse ende zwaerwichtige affairen, tot Godts eere ende tonser verzekertheyd ende bewaernisse in ziele ende lichaem.

Voorts zullen zijne Princelijcke Excellencie verthoonnen, hoe dat zyluyden den almoegenden Heere nyet ten vollen en connen gedancken van de groote forghfuldicheyd, moeyte ende arbeyt, die hy neemt tottet welvaeren van den lande ende particulierlick van Zeelandt, dwelcke zyluyden nu onlancx gewaer geworden zijn by vele depeschen, die zy Staetten ontfanghen hebben, maer dat zylieden zeere verwondert geweest zijn, dat sommighe gewichtighe ende principale zaecken, die genomen waeren op raport, by abuyse genomen zijn als gearresteert ende finalick gefloten, dwelck zoo nyet en is, ende soude tzelve wesen tegens die meyninghe van den Staeten ende redonderen tot hunnen groote prejuditie.

Daerom dat zyne Princelijcke Excellencie nyet vremdt en wil vinden, dat zyluyden op zynen zegel ende handteecken en schynen

te willen eenighe ghearresteerde zaken retracteren, want alzoo by verfuymenise ofte vergetentheyte Van den Dorpe gemeynt mach hebben, dat overmits die steden ten gesetten daeghe hun rapport nyet innegebracht en hebben, dat zyluyden die pointen op rapport gehouden hielden voer gearresteert, ende dyenvolgende hem heeft gereguleert, nochtans alzoo tselve zeer prejudiciabel soude wesen, ende die Staten oft steden nyet en behooren in hun raport geprecipiteert oft by yemanden vervanghen te worden, ten minsten sonder hunnen wete, bringhende dese naervolgende resolutiën van den Staten over, zullen die stellen int believen van zyne Princelijcke Excellencie.

Dyenvolgende zoo fullen die voerscreven gedeputeerde van zyne Princelijcke Excellencie ierst verfoecken tot raddresschemente ende avencemente van de affairen van den lande van Zeelant, om metten minsten coste voertaen alle die zaken van Zeelandt te beleyden ende uuyt te richten tot eens yegelicx contentemente, dat hem gelieve, den Gecommitteerden Raedt van Staten van Zeelandt te autoriseren ende confirmeren onder die instructie, ordonnantie ende reiglement, by den Staten daertoe alsnu geconcipeert oft noch naemaels te concipiëren, caserende die instructie ende reiglement, gearresteert sonder hunnen weten ende tegens hunnen wille geëmaneert.

Ende opdat die voerscreven Staten versien moghen worden van eenen naturelen ende geboren Zeelander voer gedeputeerde van den Ierste Edele, oft immers die nature van Zeelandt verstaende, die gehouden soude wesen tot Middelborch te residieren, fullen die voerscreven gedeputeerde zyne Excellencie aengeven ende recommanderen zeer instantelijck Mr. Adriaen de Proest, zooverre Van den Dorpe nyet en vermach ter plaetsen ende in persoone vaceren, ghelijck hy verclaert heeft hem nyet moegelijck te wesen. Ende aengaende tversueck van die van Reymerzwale ende Tholen, om te hebben elck eenen persoon onder die Gecommitteerde Raeden, fullen zyne Excellencie verclaeren, dat die Staten tselve gansselijck stellen ter dispositie van zyne F. G.

Van gelijcken, alzoo van weghen den voerscreven Staten aen zyne F. G. gepresenteert is requeste, om die quotizatie van Zeelant tegens die van Hollandt in conformiteyt van die van Noort-hollandt tegens 22½ int hondert te doen modereren ende reduceren, uuyt redenen breedere in deselve requeste vermelt, welcke by zijne Excellencie gefonden wordt met zijne misfive aen de Staten van Hollandt: die voerscreven gedeputeerde, voegende noch meer andere redenen dan in de voerscreven requeste vermelt staen, die syluyden zullen moegen funderen uuyten bescheede, dwelck men is verwachtende van Barradot, alzoo die voerscreven

forescreven Staten bevinden nutter, prouffytelicker ende van meerder vrientschap, dese questien te beslichten mondelinghe voer zijne Excellencie, mits daeraen den Staten grootelicx gelegen is, dat zijne Excellencie daerinne by alle diligentie gelieve te remediëren, ende dat die andere poincten van de voerscreven requeste oock dienen apart vervolcht ende sommighe verswegen, fullen die voerscreven gedeputeerde zijne Excellencie die voerscreven misfive weder preferteren ende mondelingen vervolghen, uuyten redenen in de voerscreven requeste begrepen, ende andere als boven daer by te voegen, die voerscreven moderatie ende reductie in alder diligentie gedaen te moegen worden, daerover geroepen die van Hollant, zooverre noot is, om malcanderen int minnelick te verstaen ende naer alle redenen Zeelant te verlichtene, stellende tselve in regard van Hollant op vijff int hondert, doende tselve zoowel stadt grypen in respecte van de equippagie ende dependentien van dyen, als van alle andere zaecken die Unie raeckende.

Ende om Zeelant te bringhen in zijn oude groote, ende tot verlichtinge van de quotizatie, daerop tselve landt gestelt soude moeghen werdden, ende dat van oudts Sommelsdijck altoos heeft gecontribueert metten lande van Zeelant, fullen die voerscreven gedeputeerde tselve oyck by zynne Excellencie doen definiëren, versoeckende dat Sommelsdijck naer ouder gewoente ende in alder voeghen als tselve plach te wesen, wordde wederomme aen Zeelant gheannexert ende mettenselfen lande contribuabel gemaect, sonder dat die van Hollant yet daeraen meer zullen moegen pretenderen.

Die voerscreven gedeputeerde zullen meteennen by zijne Princelijcke Excellencie vervolghen, dat in de vergaederinge van de Staeten van Hollant ende Zeelant deen provincie tegens dandere, in zaken deen of dandere raeckende, nyet en sal moegen stemmen dan elck provincie met een stemme, ende dat uuyt crachte van de Unie ende deur redenen overmits Zeelant andersfins altoos verstemt wort by de mennichte vande edelen ende steden van Hollant, die ongelijck meerder zijn in getale dan die van Zeelant.

Voorts alzo fyluyden bevinden die acte van octroye ende consent van belastinghe in sommighe poincten ende clausulen te discorderen van hunne resolutien, fullen die voerscreven gedeputeerde dieselve doen suppleren by de handt van den secretaris van zijne Princelijcke Excellencie, naer luydt van de resolutien alsnu by den Staten genomen ende naer den retroacten, om die behoorlijck te moegen doen publiceren ende executeren, sonder querelen oft wederfeggen.

Die

Die voerscreven gedeputeerde fullen den Generale Staten van dese Nederlanden, die stadt van Antwerpen, die van de Finantie, indyen noot is, mitsgaders zijne Princelijcke Excellencie doen goetvinden ende appaiferen met goede redenen, waerom zylyuden stellende zijne Mat. in de posfessie ende jouissance van zijne goeden ende innecommen van Zeelant, fyluyden nochtans tot hennewaerts nemen ende houden die administratie van den thol ende andere domeynen, funderende hun die voerscreven gedeputeerde, dat naer de Pacificatie van Gendt tselve sulcx behoort ende vermach te geschieden, ende en is den voerscreven Staten nyet geraden, noch ter tijt te laeten demembreren ende separeren het corpus van Zeelandt, zoo in de maniere van regeringe als administratie van den innecommen van dyen. Ende naervolgende die Unie zoo fouden die van Hollant ierst behooren in gelijcke zaecken te disponeren, ende andersfins en heeft oyck zyne Mat. gheen interest, by wyen zyne goeden geadminiftreert worden, als tselve wel ende prouffytelick gedaen wordt, daertoe die Staeten eenen yegelick, dyen belieft, acces fullen gheven aen de rentmeesters van de domeynnen by hunlieder gefelt, om te weten, hoe die gheadminiftreert zijn geweest ende voertaen geadminiftreert fullen wordden, makende daertoe staet, zoo van den innecommen als van de ordinaris lasten ende van eens yegelicx schulden, die men daerop is hebbende, om eenen yegelicken mettertijt goet contentement ende satisfactie te gheven pro rata naer recht ende redene; wolverstaende dat om alle questien te schouwen, die Staten willen ende begeren, dat in de betalinghe te geschieden voertaen uuyte domeynen, die outste rentieren, hebbende speciale hypotheque op den thol, fullen geprefereert wordden voer alle andere, hebbende generale hypotheque op de domeynnen, oyck ouder dan die voerscreven speciale hypotheque, daertoe zyluyden versien hebben by hunne Gecommitteerde Raeden.

Ende fullen die voerscreven gedeputeerde by zyne Excellencie funderlinge excufe doen, waerom die Staten gedisponeert hebben op de officiën van de domeynnen ende thol, diewelcke naer alle redenen ende billicheyte staen tzijnder collatie ende dispositie, ende dat die Staten nyet en begheren te usurperen zyne Excellencie autoriteyt in sulcken oft zoodanighe zaecken, maer dat zyluyden tselve in dese zaecke gedaen hebben om hem aff te nemen allen ondanck. Daerom fullen zyne Excellencie presenteren die commissiën, by hem op de domeynnen ende thol te doen depescheren, zooverre hem goetdunct, ende der Staten commissiën, sonder nochtans die collatiën te caseren, remonstrerende nyetemin, dat diezelve dienen gedepescheert op den naem ende onder den zegel van den Coninck als Grave van Zeelant, welcken zegel zyluyden hebben doen steken, om te ployeren

ployeren, daer van noode wesen sal, befighende daerentusfchen alleenlick hiertoe by provisie der Staten zegel.

Ende fullen diezelve gedeputeerde eenen yegelicken verclaeren, dyent behoort, dat die Staten hunlieder acte, gegeven die van Antwerpen den 14^{en} Februari 1578, in de woorden „dat den thol in alle manieren als voer” etc., verstaen diefelve woerden „in alle maniere” etc. nyet anders oft vordere hun te strecken dan van de maniere ende forme van den ontfanck ende collectatie, naervolgende doude lifte, fonder die te vermeederen, verminderen ofte te veranderen; verclaerende voorts, dat die voerscreven Staten die geheele voerscreven acte verstaen by hun uuytgegeven te wesen alleenlijck ten respecte ende gerieve van die van Antwerpen, gelijk die van Antwerpen oyck anders nyet begeert en hebben, als den gedeputeerden van de Generale Staten daertoe in Zeelant gefonden genoeg kennelick is, ende geensfins in respecte van de Generale Staten van dese Nederlanden oft van die van de Finantie, ende dat zy daerom niet en verstaen te volcommen oft te achtervolgen tverfoeck van de voerscreven Generale Staten, gedaen by de acte van acceptie van den derden Aprilis, jegenwoerdich by hunlieden uuytgefonden, maer dat fy daerom hebben gestelt collecteurs, controleurs, ende borge genomen van de voerscreven administratie van den thol tot hunnen contentemente, gelijk fy gedaen hebben oyck aengaende die andere domeynnen. Sullen daerom die voerscreven gedeputeerde tAntwerpen wefende, sien te adresfcheren die aldaer gecommiteerde officieren ter directie van den thol, ende bennstighen, dat die generael van den thol souffisante ende reseante borghe stelle, conform die acte die van Antwerpen gegeven, ende alsdan gheven ofte doen gheven commissie, zoo den generael als controleur aldaer gestelt, om te treden int exercitie van den ontfanghe van dyen.

Diefelve gedeputeerde fullen noch versuecken ende lichten van zijne Excellencie drie executorialen voer den Staten, op de vorme van de voergaende executoriën, ende diefelve doen depesfcheren op den naem van elcke van de rentmeesters van den Staten, te wetene Coene, Blancx ende Zuytlandt; ende die generale executorialen sal men befighen in Schouwen. Sullen oyck lichten een generael executorie over Hollant ende Zeelant, om Wijngaerden ende Serooskercke te constringeren.

Noch fullen die voerscreven gedeputeerde vernemen tAntwerpen, oft die tholcamer aldaer jugeot by arreste, om zooverre nyet, dat die Gecommitteerde Raeden hunlieder fullen versuecken, dat fyluyden voertaen in zaken den Zeelantschen thol rakende, die willen doen dirigeren, oft ten minsten die appellen, in Zeelant

lant aen de voerscreven Raeden. Ende zooverre men nootfaeckelick hunlieden moet laten die kennisfe van den thol, fal men om redenen hun pro forma authoriseren om tselve te doenne.

Item fullen die voerscreven gedeputeerde van zyne F. G. begeren ende verfuecken iterative ordonnancie ende scryven aen de collonellen ende capiteynnen in Zeelant in garnisoen liggende, ten eynde zyluyden effectuëren ende obediëren die ordonnancie ende reiglement, by zyne F. G. gemaect op de monfteringe ende andersfins, ende verthoonen zyne F. G., zooverre zyluyden daeraff in faulte blyven, dat die Staten in meyninge zijn, fulcx daerinne te versien, als fy naer gelegentheyte der zaken fullen bevinden naer redene te behooren.

Die voerscreven gedeputeerde fullen by de Generale Staten vervolghen, dat die rekeninghe van de confiscatiën ende anderen handel, by de eertijts rentmeesters Seroeskercke ende Wijngaerden ende den rentmeester Rezen ende hunne substituytten gehandelt, mitsgaders van de extraordinaris ende dyergelijcke, moeghen gedaen worden in Zeelandt, om die penninghen daeraff overende te moegen oyck in Zeelant gebruycken.

Die voerscreven gedeputeerde fullen zyne Excellencie verthoonen, hoe dat die Staten op zyne F. G. scryven hebben die van der Sluys geaccommodeert van acht gotelingen, den tijt van eennen jaere, om dieselve te meer te winnen ende te bringhen ter devotiën van de Gemeyne Zaecke.

Sullen oyck die voerscreven gedeputeerde by zyne Excellencie vervolghen commissie ende instructie, geteekent op Mr. Cornelis Adriaenssen, om neffens Barradot te compareren ende te befoigneren uuyt zaken van der Unie in de Finantiecamer in Hollant.

Van gelijcken fullen die gedeputeerde aen zyne Excellencie vervolghen die moderatie ende casfatie van de noodeloofse tractementen, ende daernaer doen drescheren een lifte by zyn Excellentie gearrefteert.

Alzoo Jan van Roo noch onder hem houdt sonder titel, alleenlijck onder tpretext van zekere intereff van sommighe daeghen, der Staeten ende particuliere obligatiën van 25.000 guldens, fullen die voerscreven gedeputeerde die voerscreven restitutie vervolghen ende doen effectuëren, beighende daertoe die protestatie van Coene, rustende onder Van den Dorpe.

Die voerscreven gedeputeerde fullen aen de Generaale Staeten zeer ernstelick vervolghen, ten eynde den impoft van vijff scellingen

lingen op elck vat wijns van buyten commende, ende van vijff pond gr. opt hondert van den witten soute, te betaelen ter plaetsen, daert geraffineert wordt, mach generalick in traine gebracht werden, sonder denselven impost te moegen meerderen in deen provincie ofte dandere dan met gemeynen consente, ende dat in Zeelandt betaelt wordt, sal staen ter dispositie van de Staeten van Zeelandt.

Die voerscreven zullen aen zynne Excellencie vervolgen ende benernstighen, ten eynde naer de resolutie van den Staten, den impost van Biervliet mach strecken tot fortificatie van de stadt Vlisfinghen, belastende den gouverneur Haultain, die penningen daeraff commende nyet elders toe te diverteren.

Die voerscreven gedeputeerde zullen zynne Excellencie te kennen gheven, hoe die Staten, mits die quade tydinge van Grevelinghen, hebben ordre ghegeven ter equippagie van twee schepen, te weten die Oraingniën ende den Hont, maer alzoö fyluyden, ten aengeven van den gecommitteerden admirael Treslon, daertoe gecedeert hebben het convoygelt, gelijk zyluyden daeraff nu onlancx geadverteert hebben Mr. Heynrick Meyster, hebbende nyetemin ordre ghegeven, terwylen men antwoirde verwacht, om die voerscreven equippagie daerentusfchen te beghinnen ende vorderen. Sullen oyck die voerscreven gedeputeerde zyne Excellencie confuleren, oft die gelegentheyt van den tyde ende der zaecke fulcx nyet en is, dattet landt van Zeelant van de voerscreven equippagie mach gheëxcuseert zijn ende blyven. In allen gevalle fullen sustineren, dat die voerscreven equippagie is verre boven ende buyten die quotizatie naer die grootte ende macht van Zeelant in comparatie van Hollant naer uuytwysen die Unie, ende dat die quotizatie van vijff int hondert oock in desen behoort plaetsse te houden, hoewel die voerscreven Staeten nyet en begeren, hunne nootelicke defensie te verexcuseren, maer alleenlick die quotizatie in desen gedresfcheert te hebben, om in tyden ende wylen daernaer te rekenen, als van noode wesen sal.

Die voerscreven gedeputeerde, zooverre sy vernemen, dat die van Hollant yet pretenderen oft attempteren ter cause van den Zeelantschen grooten thol, soo den Staeten is gerelateert, fullen tfelve met alle goede redenen wederleggen, ende verhoeden, dat Zeelant in zynne gerechticheyt nyet vercort en worde, verfoeckende daertoe ende in alles, daer van noode wesen sal, die autoriteyt, addressche ende behulpfaemheyt van zynne Princelijcke Excellencie.

Die voerscreven gedeputeerde zullen aen die van Antwerpen vervolgen, ten eynde fyluyden willen stellen wachte in de Boomcreecke

creecke, ende dat ten cofte van den geleyde, dwelck daertoe op-
gesteld is, oft by faulte van tselve te willen doen, fullen verfoecken,
tselve affgedaen te wordden. Ende men sal letten, oft nut waere
ten dyen fyne, tot Reymerswaele eenighe wachte te stellen, om
den stroom van Hollant ende Brabant te bevryden.

Die voerscreven gedeputeerde fullen den secretarisfen by zijne
Excellencie van wegen den Staten schincken twaelf rosenobels,
ende voorts doen een gratuiteyt aen de clercken naer hun goet-
duncken, ende dat voer den arbeyt ende moeyte ende goet adres,
gedaen in de befoingne van de voerscreven Staten.

Aldus gedaen int hoff van Middelburch op de vergaderinge
van den Staten-Generael van Zeelant den 19^{en} Aprilis anno 1578.

Christophel Roëls.

Nicolaes Blancx.

Huge Josfe.

Willem Jacopsz. (1578).

C. Adriaensfen.

Eustaes Adriaensfen.

W. Oliphant.

Caspar van Vosberghen 1).

1) Eigenhandige onderteekeningen in het hs.